

Vsem prijateljem in naročnikom »Slov. gospodarja«!

Ko danes prilagamo zopet položnice za naročnino v letu 1941., smo dolžni predvsem zahvaliti se vsem zvestim naročnikom! Na desetisoče jih štejejo! To so vse one poštene slovenske krščanske družine, ki so zdrave korenine našega naroda! Ti se zavedajo, da je »Slov. gospodar« naša skupna last, naše skupno gospodarstvo, naša skupna skrb in naše skupno veselje!

Te dni je bil pri nas v upravi naš zvest prijatelj iz Slovenskih goric in nam je rekel:

»Kako to, da niste že priložili položnic in povedali, koliko bo stal »Slov. gospodar« v prihodnjem letu? Morda se bojite, da bomo odpadli, ali pa zaradi poviška zabavljali? Mi kmetje smo uvidevni ljudje in vemo, da se je tudi za tisk in izdajanje »Slov. gospodarja« vse podražilo. Zdaj, ko prejemo za svoje pridelke vendar enkrat malo višje cene, bomo še lažje razumeli, da so povsod, tudi pri naročninah, višje vsote.«

Na te njegove besede smo mu odgovorili:

»Poznamo naše zveste prijatelje in naročnike! Pogledali smo nazaj v čase prejšnje svetovne vojne in smo videli, da je tedaj, ko je moral »Slov. gospodar« povišati naročnino, narastlo število naročnikov — bilo jih je med svetovno vojno nad 50.000! Na kmetih je bilo nekaj več denarja, ljudje so računali: prej sem dal za naročnino 10 litrov vina, sedaj štiri do pet litrov; prej je morala gospodinja pridelati 70 jajc, sedaj pa samo 30 — in tako dalje so računali na ceno pri živini, pri žitu, krompirju in so razumeli, da ima v takih razmerah tudi tisk višje stroške. Ali bo tudi sedaj tako, da bodo to vsi razumeli in da bo število naročnikov v tem času porastlo?«

»Vi ste pa res maloverni! Saj »Slov. gospodar« ni samo kakor kako drugo blago! Mi kmetje vidimo v njem še vse nekaj drugega! Mi se dobro zavedamo, da je »Slov. gospodar« vodil štajerske Slovence skozi vse težke čase in vojne že blizu 80 let sem! Nikdar pa niso bili časi tako odločilni in težki kot so danes. Posebno danes ne smemo in ne bomo pustili »Slov. gospodarja«, ko nam je kot vodnik našega slovenskega kmetijskega ljudstva še posebno potreben! Vsaka hiša ga bo v tem času morala imeti!«

»Hvala vam za vašo toplo besedo! Vemo, da je tisoče takih kmetov kakor ste vi in da jim bo v veselje in ponos, ko bodo brali te vaše besede, ker jih bomo objavili v »Slov. gospodarju«. Vemo, da bodo z vami istih misli! Bodo pa tudi nekateri malodušni, ki ne poznajo važnosti tiska tako kot vi!«

»Seveda se tudi taki dobijo. Vendar sem prepričan, da bo teh zelo malo in da jih bodo poučili drugi, posebno gospodje duhovniki, učitelji in vsi razumni kmetje. Ne pozabite pa tudi povabiti našo mladino, ki je zelo zavedna in dobro razume, kaj ji je »Slov. gospodar«! Sicer pa govoriva vse »reveh« splošno; povejte mi že, koliko pa boste povišali naročnino?«

»Tako! smo računali: nekaj stroškov bo tudi v tem letu vzela naše Tiskarna sv. Cirila, ki je morala tudi v preteklem letu že vzeti nase vse višje stroške, ki so že med letom nastali, ko se med letom naročnina ni zviševala. Nekaj bodo pa morali prispevati tudi naročniki. Njihov prispevek bo 50 par na mesec ali 6 din za celo leto, torej bo znašala naročnina v bodoče letno 38 dinarjev.«

»No, to pa prav za prav ni nikak povišek naročnine, saj so tako naročnino imeli drugi tedniki že doslej, ko ste vi morali z nižjo naročnino izhajati! Ali pa boste s tem malim poviškom izhajali — s temi 50 parami na mesec?«

»Ali bomo izhajali ali ne, ta riziko bo morala vzeti naše Tiskarna sv. Cirila! Upamo pa, da bodo naročniki tudi letos plačali takoj in celoletno, da bo mogla tiskarna takoj kupiti papir za celo leto naprej; samo v tem primeru se je mogoče izogniti med letom kakemu novemu povišku!«

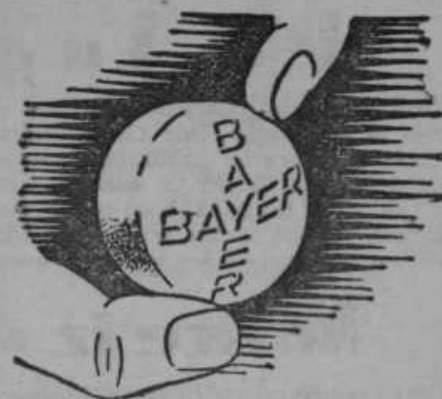
»Bo zavarovalnina za celoletne naročnike še ostala?«

»Seveda bo ostala! Nesreča je nesreča in naša skupna dolžnost je, da v nesreči pomagamo zvestemu prijatelju. »Slov. gospodar« plača letno kakih 30.000 din za to zavarovanje, toda tudi v tem času, ko je vsaka nesreča še večja ko v prejšnjih časih, te pomoči ne bomo ukinili!«

»Imate prav! Celoleten naročnik je res pravi naročnik lista, zato naj ima to prednost. Kdor naroča le za nekaj mesecev, in to od danes do jutri, vam gotovo povzroča veliko več dela!«

»Ne le dela, ampak tudi stroškov! Kdor plačuje polletno, mora dobiti dvakrat položnice, nam poštna hranilnica dvakrat zaračuna vpisnino, imamo dvakratne stroške nakazila, dvakratno pisanje naslovov, kar nam vse poviša stroške za nadaljnja 2 din. Zato bo polletna naročnina znašala 20 din, četrtletna pa 11 din, ker nam četrtletni naročnik pač povzroči štirikrat iste stroške med letom.«

»Je tako, je! Zato pa bo treba, da takim, ki bi ne mogli plačati celoletne naročnine, kdo od sosedov ali prijateljev pomaga! To pač mora-

Usakdo ve
da je

ASPIRIN

sredstvo proti hripi in prehladu. Pri kupovanju treba paziti, da je vsak zavitek in vsaka posamezna tableta obeležena z »Bayer«-jevim križem. Nikoli ne pozabite, da Aspirina brez »Bayer«-jevega križa ni!

Dolga reg. pos. št. 7227 od 22. marta 1933.

mo gledati, da nihče ne odpade! Jaz sam se bom zanimal za vse iz svojega kraja. Kdor bi zaradi teh 50 par na mesec odpadel, bom ga pregovoril, naj tega ne dela. Pa tudi vse druge, ki imajo letos priliko, da se na novo naročijo na »Slov. gospodarja«, bom opozoril, da naj pristopijo!«

»Hvala za vaše sodelovanje!«

»Le korajžno na delo, pa Bog blagoslovi naš pošten krščanski kmetijski »Slov. gospodar!« Tako se je poslovil naš prijatelj. Šel je na delo, na delo za svoj list!

Tako vabimo tudi mi sedaj vse naročnike in prijatelje, da bodo taki kot je ta prijatelj iz Slovenskih goric!

UPRAVA.

VAL DRAGINJE JE SILNO ZADEL TUDI ČASOPISJE!

Povišek plač znaša danes od 20—35%. Cena papirju se je zvišala trikrat in je povišek danes nad 30%, barve nad 40%, svinec za črke nad 60%, kositer (cin) celo nad 200%. Olje od 60 do 200% — k temu pa pride od 1. avgusta še za 100% povišana poštnina za časopise!

Najsigurnejše zaklonišče v Londonu ima egiptsko poslanstvo. Je urejeno tako, da mu ne morejo do živga ne granate, ne plin. Ima posebno pripravo za razsvetlavo in ventilacijo ter mikrofon, ki je v sveži z ojačevalcem za primer, če bi bil izhod od zunaj zatran.

Francoski petorčki. V Lensu v Franciji je žena rudarja Dupons-a rodila petorčke, in sicer štiri dečke in deklico. Mati in dečki so zdravi, deklica pa je takoj po rojstvu umrla. Francoska vlada je rudarjevo družino primerno nagradila.

Zvočniki v cerkvi sv. Petra. V največji cerkvi sveta, v cerkvi sv. Petra v Rimu, so pred nedavnim namestili več velikih zvočnikov. Na ta način bodo mogli poslej

Glasovi »z drugega sveta«

1.

Grofa Aleksandra B. sem spoznal na svojem potovanju v Egiptu. Jaz sem se njemu prav tako dopadel kakor on meni in ker sva na potovanju nasledovala iste cilje, sva kmalu postala neločljiva. Najino prijateljstvo je postalo tako tesno, da mi je na koncu potovanja ponudil bratovščino in me je za poletne mesece povabil na svoj dom, kjer bi mu pomagal urediti veliko knjižnico, ki jo je bil podedoval po svojem očetu.

Jaz sem se vabilu rad odzval in sem se v začetku julija preselil na njegov dom — v velik grad, ki je že kljuboval viharjem dolgih stoletij.

Čas je mineval v prijetnem razpoloženju. Dneve sem prebil v krogu grofove družine, ob večerih pa sem se podal v knjižnico in se zakopal med knjige. Delo me je veselilo in sem često preko polnoči ostal v knjižnici.

Neke noči, moglo je biti okrog polnoči, me je pri delu zmotil glas, za katerega nisem mogel določiti, odkod je prišel. Zdelo se mi je, da je od vseh strani donel proti meni. Glas je bil tak, da ga nisem mogel primerjati z nobenim glasom, ki sem ga kdaj slišal. Nekaj nadnaravnega, skrivnostnega in grozotnega je bilo v njem, ko kak opomin z drugega sveta, in jaz sem več minut ves preplešen in otopel strmel predse.

Strah me je prevzel in sem prižgal vse luči, tako da je bila knjižnica do zadnjega koticčka razsvetljena.

V trenutku, ko sem vstal, da bi pregledal prostorno sobo, sem zaslišal korake, kmalu nato pa trkanje na vrata. V naslednjem trenutku je vstopil grof Aleksander, ves blede in preplašen. Roka, v kateri je držal svečnik, se mu je močno tresla.

»Si slišal?« me je vprašal z drhtečim glasom.

Nekaj časa sva si molče stala nasproti, kakor da bi drug od drugega pričakovala pojasnila.

S hodnikov je prihajal odmev drsajočih korakov in pritažen šepet.

Odpri sem okno in pogledal ven. Čeprav je vsa služinčad že pred dvema urama legla k počitku, so bila zdaj vendar vsa okna razsvetljena. Še celo v kapeli je gorela luč.

Čez nekaj trenutkov se je v knjižnici zbrala vsa grofova družina: grofica Avrelija, hčerka Judita in sinovi grofje: Hugo, Bernard, Herman, Mihael in posinovljenec grof Robert, ki je bil sin pokojnega brata grofa Aleksandra.

»Kaj se je zgodilo?« so vsi izpraševali ter začudeno gledali drug drugega.

»Meni se je zdelo, da je bil človeški glas,« je trdila grofica. »Donel je ko otožna tožba.«

»Nasprotno, mama,« je odvrnil grof Hugo. »Meni se je zdelo, da je zarjul lev.«

Po Jugoslaviji

Utrditev prijateljskih odnošajev med Jugoslavijo in Madžarsko. Dne 11. decembra bosta obiskala Beograd madžarski ministrski predsednik grof Teleky in zunanji minister grof Csaky. Ob tej priliki bodo podpisane razne listine, ki bodo utrdile prijateljske odnošaje med Jugoslavijo in Madžarsko. Najbrž bo podpisana nenapadna pogodba po vzorcu one, ki je bila sklenjena pred leti med Italijo in Jugoslavijo. Jugoslovanski zunanji minister dr. Markovič bo vrnil obisk madžarskim državnikom v Budimpešti.

Novice iz domačih krajev

Visoko odlikovanje. Bivšemu poslancu in notarju v Mariboru g. Karlu Gajšku je bil podeljen red sv. Save II. razreda. K visokemu odlikovanju naše čestitke!

• Odlikovani zaslužni javni delavci. Odlikovan je bil z redom sv. Save IV. stopnje g. Franjo Žebot, predsednik okrajnega cestnega odbora v Mariboru. Red sv. Save V. stopnje je bil podeljen g. Antonu Stergaršku, inženirju pri mariborskem cestnem odboru, in g. Josipu Petrunu, šolskemu upravitelju pri Sv. Lovrencu na Pohorju. Odlikovanim naše čestitke!

Komaj si je rešil življenje. Drvar Franc Tomažič je šel po riži, ki vodi iz Ruš ob Lobjnici na Pohorje. Na nevarni poti je pridrvel za njim hlod, kateremu se je izognil s skokom iz riže, ker sicer bi bil življenje. Pri skoku v globino si je drvar zlomil nogo.

Povožen konj. Alojzij Prater, posestnik na Remšniku, je gnal konja na komisijski pregled v Selnico ob Dravi. Nasproti mu je privozil tovorni avto. Konj se je splašil avtomobila, skočil na sredo ceste ter obležal pod kolesi avtomobila. Prater je oškodovan za 3000 din.

Krava ga je smrtno zabolila. V Bakovcih v Prekmurju je zabolila krava v trebuh 64 letnega posestnika Štefana Baler. Prizadajala mu je z rogovi tako hude poškodbe, da jim je podlegel v bolnišnici.

Smrtna žrtev prometne nesreče. Horvatič Jože iz Gereče vasi v pujski okolici se je pejal s kolesom skozi domačo vas. Divjal je huđ veter, ki je zaganjal neka vrata dvoriščne ograje na cesto. Horvatič se je s tako silo zaletel v vrata, da se mu je zaokrenilo krmilo in mu predrlo trebuh. Nesrečni kolesar je poškodbam podlegel.

Dva sta izgubila vid na enem očesu. 56 letni posestnik Ivan Borko iz Središča ob Dravi je sedel pri peči, njegov sin pa je cepil trske. Irščica je pri tem odletela, se zapčila Borku v levo oko, ki se je izlilo. — Pri lesni industriji »Drava« v Melju pri Mariboru se je raz-

letel brusni kamen. Košček kamna je priletel v oko 29 letnemu delavcu Lovinšku. — Oba ponesrečenca se zdravita v mariborski bolnišnici.

Voz je pokopal pod seboj 41 letno posestnico Terezijo Klinčevu, doma z Velikega vrha pri Sv. Barbari v Haložah. Šla je poleg težko naloženega voza, ki se je radi slabe poti prevrnil nanjo. Dobila je hude notranje poškodbe, vendar u. a. jo, da ji bodo v bolnišnici rešili življenje.

Plast zemlje zlomila delavcu hrbtenico. V Polulah pri Celju je podsula plast zemlje pri regulaciji Savinje 36 letnega delavca Stanka Magerl iz Pečovnika in mu je zlomila hrbtenico. Ponesrečenega so prepeljali v celjsko bolnišnico, kjer je podlegel poškodbam.

Steklina vzrok smrti. Na Pečovju pri Teharjih je v septembru ugriznil domači pes 25 letno delavčevu ženo Alojzijo Sivkovo v roko. Ugrizena ni posvečala stvari nobene pozornosti, dokler se v drugi polovici novembra niso začeli na njej pojavljati znaki stekline. Prepeljana je bila v bolnišnico, kjer ji pa niso mogli več rešiti življenja in je po strašnih mukah umrla. — Naj bo žalostna smrt Sivkove svarilo vsem!

Z motornega kolesa je padel 32 letni lesni trgovec Ciril Stiglic iz Rečice ob Savinji. Zlomil si je desno nogo pod kolenom, poškodbe pa ima tudi po obrazu. Zdravi se v bolnišnici.

Naročnina »Slovenskega gospodarja« v letu 1941.

Celoletna naročnina 38 din, polletna 20 din in četrtletna 11 din. — Vsi celoletni naročniki, ki plačajo v decembru 1940 ali vsaj v januarju 1941 celoletno naročnino ali isto doplačajo, imajo pod dosedanjimi pogoji zavarovan svoj dom v slučaju požara za 1000 din.

Nesreča v gozdu. Na 47 letnega preužitkarja Antona Koresa od Sv. Donata pri Rogatecu so se zvrnila v gozdu drva. Dobil je nevarne poškodbe po vsem telesu in se zdravi v celjski bolnišnici.

Iztirjeni vagoni razkopali progo. Železniška proga od Zidanega mosta do Zagreba, ki je enotirna, je posebno zadnje čase zelo obremenjena s prometom. Vlaki se izogibajo le na postajah in je pri tem na postaji Blanca pri Sevnici prišlo do železniške nesreče. Železničarji so s pomočjo kretnice speljavali tovorni vlak na drugi tir, da bi osebni vlak lahko prosto vozil. Toda ko je bila kretnica že prestavljena, so opazili, da se je utrgala žica, ki vodi do kretnice. Da ne bi vlak prerezal kretnice, so postavili kretnico nazaj v prvotno lego. To se je zgodilo na daljavo, zato ni bilo mogoče opaziti, da tovorni vlak že vozi čez kretnico, ne da bi jo poškodoval. Toda pri zadnjih osmih vagonih se je kretnica premaknila nazaj v prvotno lego. Posledica je bila, da je vseh osem vagonov iztirilo in so pri tem razkopali progo in poškodovali kretnico. Štirje prazni vagoni so se močno razbili, drugi štirje pa manj. Človeških žrtev ni bilo, pač pa je bil radi nesreče promet prekinjen in se je do popravila proge vršil deloma s prestopanjem, deloma pa preko Karlovca po dolenski progi.

Tovorna vlaka sta trčila. Spredej poročamo o železniški nesreči pri Bianci, kjer je osem iztirjenih vagonov razkopalo progo. Kmalu za prvo nesrečo je prišlo do druge in usodnejše, ko sta med postajama Sevnica in Blanca trčila dva tovorna vlaka. Trčenje je bilo tako silno, da je iztirilo 12 vagonov, obe lokomotivi sta pa hudo razbiti; šest vagonov, naloženih s premogom in koruzo, je l' do zbitih, prav tako tudi en vagon z jajci. Strojvodja Jože Koritnik in kurjač-praktikant Rudolf Jerom, oba iz Maribora, sta našla smrt med razvalinami lokomotiv. Huje je bil poškodovan tudi kurjač Ivan Puhman, ki je bil na isti lokomotivi kot smrtni žrtvi. Strojvodja in kurjač vlaka, ki je vozil iz Zagreba, sta si pa s pravočasnim skokom rešila življenje. Pri skoku se je laže poškodoval kurjač Furek. Na kraj nesreče je bil poslan pomožni vlak s potrebnim osebjem, da očisti in popravi progo. Za časa popravil na progi se je razvijal potniški promet s prestopanjem, brzovlaki pa vozijo po dolenski progi. Glavni vzrok pogostih nesreč na tej progi je preobremenjenost proge s prometom. Nujno je torej, da se od Zidanega mosta do Zagreba izgradi še drugi tir proge, da se tako dosedanja enotirna proga vsaj malo razbremeniti.

Štirje vagoni skočili s tira. K poročilom o dveh železniških nesrečah na progi Zidani most—Zagreb se pridružuje še tretja nesreča, ki se je zgodila na progi Ljubljana—Zidani

»Glas je donel ko udarec velikega zvona,« je menila Tudita.

»Meni pa se je zdelo, da je glas prišel iz podzemskih prostorov,« je dodal grof Robert.

»Glas je bil podoben glasu mogočnih fanfar, v kakršne so zatrobili rimski vojaki pred bitko,« je rekel grof Bernard.

Vse člane družine je zbudil nenadni glas, ki pa je bil tako nenavaden, da ga je vsak drugače slišal, a ga nihče ni znal natančno določiti. In ta glas je zapustil v srcu vseh grozo, ki si je niso znali razložiti.

Kako uro smo ostali zbrani. Pričakovali smo ponovitev glasu. Ker pa se v tem času ni zgodilo nič posebnega, smo se razšli in legli k počitku.

Ostali del noči je v miru potekel. Naslednje jutro se nam je zdelo, da smo vsi imeli le čudne sanje.

Ob navadni uri smo se zbrali k zajutрку. Srkali smo kavo in se vmes pogovarjali. Grof Mihael je nenadoma odložil skodelico, prebledel in omahnil.

Vsi smo osupnili, prebledeli in skočili pokonci. Grofica je zavpila od groze.

Bratje so skočili k onesvečenemu. Previdno so ga dvignili in nesli v posteljo.

Sel je takoj hitel po hišnega zdravnika, svetnika Vulpija.

Bolnika je tresla huda mrzlica. Zdravnik ga je skrbno preiskal, a preden je mogel določiti vrsto bolezni, je grof umrl.

Grofova smrt nas je globoko pretresla. Skoraj nismo mogli verjeti, da je res mrtev.

Grof Mihael je bil zdrav, krepek mladenič osemnajstih let. Pred eno uro je bil še rdeč, poln življenja, zdaj pa je bled in negiben...

To je bilo nekaj nepojmljivega in strahotnega. Vsi smo v nemi grozi stali okrog mrtvaške postelje.

Zdravnik je pred ohlajenjem trupla vzel iz žile na roki nekaj krvi. Rekel je, da jo bo doma preiskal in nam sporočil uspeh preiskave.

Vsi smo nestrpno čakali na njegov povratek. Zdravnik je prišel šele proti večeru. Grof ga je sprejel v knjižnici v moji prisotnosti.

»Kolikor sem mogel ugotoviti, gre za zastrupljenje,« je izjavil zdravnik. »Toda kri je že pred nastopom smrti bila tako razkrojena, da vrste strupa nisem mogel spoznati.«

»Zastrupljenje?« je osuplo vprašal grof. »Čemu bi se bil Mihael zastrupil? V zastrupljenje ne morem verjeti.«

»Gospod grof, vi me niste prav razumeli,« je odvrnil zdravnik. »Nisem rekel tega, da bi se bil grof Mihael sam zastrupil. Za to ni imel vzroka.«

»Torej umor?« je še bolj osupnil oče.

verniki prav lepo čuti papeževe besede. Za instalacijo zvočnikov so uporabili 11 kilometrov žice.

Prebivalstvo Velike Nemčije tvori le 4,5% vseh ljudi na zemlji, nje prostor pa 0,5% vsa sveta. Med državami sveta je pa Nemčija po prebivalstvu na sedmem, po površini šele na 25. mestu. Glede gostote prebivalstva je Nemčija, ki nima kolonij, s 132 prebivalci na 1 km² za Japonsko najbolj obljudena država sveta. Holandska z Imperijem in kolonijami ima gostoto prebivalstva 37, Španija 31, Anglija 10, Francija in Sovjetska Rusija pa 9 ljudi na 1 m².

Kokoši so prsišile, da jim neso debelejša jajca. Na ameriških

most. Na četrti postaji od Ljubljane, na Lazah, so pri kretnici iztirili štiri vagoni tovornega vlaka. Radi nesreče je bil promet močno oviran in so vlaki vozili s precejšnjo zamudo.

Nj. Vel. kraljica botra 15. otroku. Posestniku Hermanu Matiji in Amaliji, p. d. Bek iz Raduš, Podgorje pri Slovenjgradcu, se je rodil 15. otrok. Najmlajši Mariji je botrovala Nj. Vel. kraljica Marija, katero je pri krstu zastopal poveljnik mesta Slovenjgradec, major Bora Mihajlovič.

Deroči Dravi prepuščeni. V Sp. Vižingi pri Muti v Dravski dolini obratuje preko Drave star brod za prevažanje potnikov. Čoln je že zajemal vodo. Pred par dnevi so trije potniki prosili brodnika, 24-letnega Ivana Verber, da jih prepelje preko Drave. Ko je začela par metrov od brega voda vdirati v čoln, je brodnik skočil iz njega in splaval k bregu, potnike pa prepustil usodi deroče reke. Potniki niso znali plavati in so storili vse, da bi prišli na drugi breg, kar se jim je po velikem trudu tudi posrečilo.

Najhujša zima v zadnjem stoletju je bila v letih 1891/92. Ta je bila najbolj mrzla in najdaljša v zadnjih sto letih, dočim velja zima 1829/30 za najslabšo v zadnjem tisočletju. Zima 1890/91 je trajala nepretrgoma od 25. novembra pa tja do konca aprila. Najhujši mraz je bil okrog 20. januarja, ko je bila v mnogih krajih temperatura 35 stopinj Celzija pod ničlo. Vsa jezera v Šviciji, reki Ren in Donava so bila na debelo zamrznjena. 30 cm debeli led na Curiškem jezeru je začel pokati šele dne 20. marca. Ob hudem mrazu je nastopila po vsej Evropi še hripa. Prvi spomladanski dan je bil takrat šele 30. aprila.

Nova kužna bolezen svinj se je pojavila v okolici Celja, in to v občinah Št. Jurij pri Celju in Škofja vas. Na Češkoslovaškem in v Nemčiji poznajo bolezen že dve leti, pri nas se je pa sedaj prvič pojavila. Pravega povzročitelja te kužne bolezni doslej še niso odkrili, ugotovljeno pa je, da se kuživo veže na hrbtenični mozeg in možgane. Banska uprava je proti novi kužni bolezni izdala slične ukrepe kot proti svinjski kugi. Znaki bolezni se kažejo na obolenju živčevja, in sicer na občutljivosti kože, zlasti ohromelosti zadnjih nog. Bolezen poteka brez ali z majhno vročino. Večinoma se konča s smrtnim izidom in se širi slično kakor svinjska kuga. Posebna komisija iz Beograda in Ljubljane proučuje novo bolezen. Svinjerejci naj vse slične pojave prijavijo občinam ali okrajnemu načelstvu.

Nov vodovod so dobili prebivalci Vinar v Trnovljah pri Novi cerkvi v celjski okolici. K dograditvi je v veliki meri pripomogla banska uprava s svojimi prispevki, pa tudi jeklena volja in požrtvovalnost nekaterih odbornikov

Kadar kupujete kožno kremo...

mislite na to, da samo NIVEA vsebuje okrepevalno sredstvo za kožo EUCERIT. Zato se NIVEA ne da nadomeščati ali primerjati s kako drugo kremo. NIVEA prodira globoko v kožne luknjice in krepi kožno staničevje. Zato Vam ostane koža zdrava, nežna in bela kljub mrzlemu in vlažnemu vremenu.

občine Nova cerkev ter posameznikov je pripomogla k uspešni dograditvi prepotrebnega vodovoda.

Zaklad je izoral. V okolici Št. Petra na Dolenskem je neki kmet pri oranju izoral večje število starih, na roko kovanih rimskih zlatnikov, kateri potekajo najbrž še iz dobe cesarja Vespazijana, ki je vladal rimsko državo od leta 69. do 79. po Kristusu. V začetku na denar ni bil pozoren, šele nekaj dni potem ga je

opozoril prijatelj na važnost najdbe. Zlatnike je morda zakopal kak rimski vojak. Kovanci so dobro ohranjeni, saj se da čitati še napis, in so kot zlata kovina posebno za muzeje precejšnje vrednosti.

Sanatorij v Mariboru: Tyrševa ulica 19, tel. št. 23-58, je najmoderneje urejen za operacije. Enteroklinar za izpiranje debelega črevesa! Vodja specialista kirurg dr. Čerňič. 23

Požari

V Kurenščaku pri Mali Nedelji je nenadoma začelo goreti pri želarju Cirilu Zemljiču. Zgorela je delavnica in hlevi, živino so pa pravčasno rešili.

Pri Sv. Andražu v Halozah je pogorela stanovanjska hiša posestnika Jožefa Merc v Veliki Varnici. Poleg stanovanjske hiše je zgorela preša, klet, nekaj poljskih pridelkov in gospodarskega orodja. Škoda znaša najmanj 120.000 din. Nesreča je tem hujša, ker nesrečni pogorelec na žalost sploh ni bil zavarovan. Požrtvovalni gasilci so rešili posodo, ki je bila v kleti, obvarovali so pa tudi sosednja poslopja pred ognjem.

Radi slabega dimnika je zgorela domačija posestniku Boštjanu Kekcu v Savcih pri Sv. Tomažu pri Ormožu. Zgoreli so tudi vsi poljski pridelki. Gasilci so preprečili nadaljnje širjenje ognja. Škoda gre v težke tisočake.

V Ivanoveh v Prekmurju je ogenj ponoči vpepelil senik posestnice Terezije Kalamar. Zgorelo je tudi pet kub. metrov hrastovih in smrekovih

KAKO BO IZHAJAL

»SLOV. GOSPODAR V DECEMBRU?

Zaradi poštnih razmer in da bodo dobili naročniki božično številko pravčasno, bo izšel »Slov. gospodar«: št. 51 se bo zaključila v ponedeljek, 16. decembra, ob 9 dopoldne, št. 52 (božična) pa že v petek, 20. decembra ob 9 dopoldne. — Novoletna številka »Slov. gospodarja« se bo zaključila v ponedeljek, 30. decembra, ob 9 dopoldne. — Cenj. oglaševalce in dopisnike prosimo, da se ravnajo po tem opozorilu! Uprava.

kmetijah ali kakor jih tudi imenujejo farme, so naredili že marsikak poskus z različnimi novostmi in dosti se jih je tudi že posrečilo. Farmerji, ki goje velike trope kokoši, so med drugim začeli misliti tudi na to, kako bi »prisilili« svoje putke, da bi jim nesle debelejša jajca. Ni pa ostalo le pri tej želji. Začeli so delati tudi poskuse, in sicer na ta način, da so odbrali h kokošim same najboljše peteline. Uspeh se je kmalu pokazal. Tudi mlade kokoši, ki na splošno nesejo drobnejša jajca, so začele nesti nenaadno dosti debelejša, takšna, ki tehtajo kar za 7% več kot povprečna jajca.

Smrt Rooseveltovega dvojnika. V Novem Jerseju je umrl kavarnar

»Tudi tega nisem trdil,« je dejal doktor. »Moja preiskava tako daleč ne sega... Z zastrupljenjem se je moglo izvršiti drugače. Včasih je majhna žuželka, ki živi v travi, nosilka zelo močnega strupa in njen pik zadostuje za povzročitev smrti. Morda se je kaj takega primerilo tudi v tem primeru.«

Grof Aleksander je nekaj časa sedel zatopljen v misli. Čez čas pa je dejal:

»Gospod doktor, vašo ugotovitev glede vzroka smrti bomo ohranili zase. Grofici recite, da niste zasledili nič posebnega. Če bi vedela, da je sin postal žrtev zastrupljenja, bi morda še težje prenašala ta udarec.«

Zdravnik je obljubil molčečnost. Kmalu se je poslovil in odšel.

Moj gostitelj si je s tem skušal lajšati bol, da mi je pripovedoval razne podrobnosti iz pokojnikovega življenja, zlasti iz njegovih otroških let. Iz njegovega pripovedovanja je odsevala velika ljubezen. Ko sva se pozno v noč poslovila, je bil precej pomirjen.

Dva dni nato je bil pogreb. Pokojnika so položili k počitku v družinski grobnici. Na zadnji poti ga je spremljalo veliko število sorodnikov in znancev, ki so od blizu in daleč prihitali skupaj.

Po odhodu sorodnikov, ki so bili prišli iz drugih krajev in so se več dni mudili v gradu, se je življenje grofovske družine vrnilo v prejšnji tek, le bolj tiho, resno in pristrčno je postalo.

2.

Mesec julij se je bližal koncu. Zemljo je žgala silna vročina. Zetev je bila končana, snopje zloženo v velike kupe. Na pristavi se je oglasila mlatilnica.

Grofovska družina je sedela za mizo, ki je stala pod mogočno, senčnato lipo, pri popoldanski južini. Jaz sem glasno čital iz neke naravoslovne knjige. Ostali so molče poslušali. V to tihoto je nenadoma zadonel tisti grozni glas, ki smo ga bili slišali ono noč. Meni je knjiga padla iz roke, ostali pa so preplašeno poskočili kvišku. Grof Robert, ki nas je bil pred nekaj trenutki zapustil, je naglo pritekel nazaj.

»Ali ste slišali?« je vprašal z grozo v glasu.

Mi smo ga samo molče gledali.

Vsem se nam je zdelo, da je nenavadni glas prišel iz gradu. Bil je prav tak ko prvič: najprej rahel, potem vse glasnejši, nazadnje pa spet slabotnejši, dokler ni popolnoma utihnil.

Vrtnar, ki je nekaj kopal, je zagnal lopato od sebe in je tekel domov. Vrane, ki so imele na bližnjih drevesih gnezda, so preplašeno zakrakale in odletele.

Sklenili smo, da bomo v gradu pretaknili vse kote. Tega namreč nismo verjeli, da bi dogodek imel na sebi kaj nadnaravnega, čeprav ga nismo mogli primerjati nobenemu glasu, ki smo ga kdaj bili slišali.

Ves naš trud je ostal brezuspešen. V vsem gradu nismo našli ničesar, kar bi po našem mnenju bilo v zvezi

Lepe knjižne nagrade!

Vsakdo, ki kupi iz Cirilove knjižnice Karl Maya in druge knjige, dobi za vsakih polnih 50 din kupon s številko, s katero se udeleži nagradnega zrebanja z dobitki po vrednosti 2000, 1000, 500 din in drugimi mnogimi nagradami! Pišite takoj po seznam naših knjig in načrt nagradnega zrebanja!

**TISKARNA SV. CIRILA
MARIBOR - PTUJ - TRBOVLJE**

desk. škoda znaša okrog 35.000 din, zavarovano pa ni bilo.

Nenadoma je pričelo goreti v Briencevcih pri posestniku Slani. Zgorel je skedenj, nekaj sena in slame. Na kraj požara so prihiteli gasilci, ki so ogenj omejili.

V Ivanovcih v Prekmurju je nočni ogenj uničil posestnika in mizarju Josipu Ficku gospodarsko postopje. Pogorelec je oškodovan za 40.000 din. Škoda je tem bolj občutna, ker Ficko ni bil zavarovan. Gasilci so obvarovali hišo.

Vlomilci odnesli kelih in monštranco. V župno cerkev v Sp. Sv. Kungoti pri Mariboru je bilo vlomljeno in so vlomilci odnesli kelih in monštranco. Obe cerkveni posodi sta bili iz srebra ter pozlačeni. Škoda je za 9000 din.

Opljenjena vila. V Morju pri Framu ima Marija Frangec iz Maribora vinograd in vilo. Vilo so opljenili vlomilci in so odnesli vse posteljnino in perilo.

40.000 din odnešenih. V Slov. Bistrici je bilo vlomljeno v prostore glavne tobačne zaloge in ukradenih iz blagajne 40.000 din.

Tatvina 5000 dinarjev. Iz zaklenjene sobe veleposestnika Luhna v Liscah pri Celju je bilo ukradeno 5000 din. Denar je vzela služkinja za bala.

Evropsko izložbeno okno. Neznani tatovi so ponoči s sekuro odprli izložbeno okno trvdke Klemenčič v Ptuj. Odnesli so raznega blaga v vrednosti 6000 din.

Divji lovec se je obstrešil. Pred dnevi je neki 22 letni fant po budinskih gozdovih v Prekmurju prežal na divjačino. Ker je bilo precej hladno, je obesil puško preko leve roke tako, da je bila cev usmerjena v tla. Pri hoji se mu je pa puška sprožila in strel ga je zadel v levo peto ter mu jo zmrcvaril. Sedaj se nahaja v soboški bolnišnici in je nevarnost, da bo ob levo nogo.

Obsojen zakonski par. Okrožno sodišče v Mariboru je obsodilo zakonski par: 52 letnega Jurija in 41 letno Ano Draškič iz Jiršovcev, župnija Sv. Urban pri Ptuj. Po obtožnici sta imenovana ob priliki dela v vinogradu po predhodnem prepiru

s sosedo ubila svojega sosedu A. Maleka. Krivda žene Ane je bila pri tem večja, ker je ona tolkla sosedu z motiko, mož ga je pa samo držal. Zato je bila obsojena na 6 let in 6 mesecev robije ter trajno izgubo častnih pravic, mož pa samo na 4 leta in 3 mesece robije ter na 4 leta izgube častnih pravic.

Po svetu

Evropi pretijo v tej zimi kužne bolezni — tako napovedujejo zdravniki v Ameriki. Razlog je v tem, ker morajo ljudje radi vojnih razmer stanovati nagnjeni in natrpani v ozkih prostorih. Takšni prostori so tamkaj, kjer prebivajo vojni ujetniki, ki jih je prav mnogo, in tamkaj, kjer stanujejo begunci, ki se še niso mogli vrniti ali se nočejo vrniti v svoje domače kraje. Pa tudi v tem je vzrok, ker morajo ljudje iz strahu pred napadi letal prebiti precejšnji del časa v podzemskih zakloniščih, v katerih je v zdravstvenem oziru slabo preskrbljeno. V njih so nagnjeni zdravi ljudje poleg bolnih, kar razširjanje bolezni samo pospešuje. Razširjanje bolezni bo v takih razmerah težko preprečiti ali ustaviti.

Ljudsko gibanje in število duhovnikov. Ljudsko gibanje (število rojstev in smrtnih

primerov) vpliva odločilno na duhovniški naraščaj. Čim večji je rojstveni odstotek proti odstotku smrtnih primerov, tem večje je v normalnih razmerah število duhovniškega naraščaja. Kot primer bomo navedli Irsko. Nedavno objavljeni rezultati ljudskega štetja dokazujejo, da se je število prebivalstva zmanjšalo od zadnjega štetja za 1%. Število katoličanov se je povečalo za 0,8%, število pripadnikov drugih veroizpovedi pa je nazadovalo za 11,9%. Pripomniti je treba, da se iz Irske izseli v druge države (zlasti v Ameriko) vsako leto 20.000—25.000 katoličanov, protestantje pa se skoro nič ne izseljujejo. Vprašanje ljudskega gibanja je predmet velike skrbi ne samo države, marveč tudi Cerkve. Saj je z nazadovanjem števila prebivalcev v tesni zvezi vprašanje duhovniškega naraščaja. Več ko sto let je Irsko radi preobilja duhovniških poklicev oskrbovala z duhovniki ne samo domačo zemljo, marveč tudi dele Zedinjenih držav in Kanade v Ameriki ter dele Avstralije. Danes pa je v tej važni zadevi opažati veliko nazadovanje. Kakor drugod, se tudi na Irskem duhovniški naraščaj rekrutira glavno iz vaških krajev. Konferenca irskih škofov se je nedavno pečala z vprašanjem, kako vzbuditi med ljudstvom in med mladino zanimanje za duhovniške poklice.

Zagonetno zadržanje Rusije

Hiša slovanske majke

Sodobno zadržanje Rusije je marsikomu nerazumljivo. Kakšne namene ima Rusija? Kdor sodi s slovanskega stališča, ji nakazuje seveda pota, ki naj bi vodila v skupno slovansko korist. Njena ogromna moč, ki bi mogla nuditi edina zatekališče vseh Slovanov, je edino upanje vsakega pravega Slovana. Koliko je onim, ki zdaj vodijo usodo Rusije, za slovanstvo, tega točno seveda nihče ne ve. Postoji pa še eno dejstvo, namreč, da politične koristi onih, ki točasno narekujejo usodo Rusije, so hudo istovetni s koristmi ruske moči v bodočnosti. Na tej črti je zmaga voditeljev sodobne Rusije koristna slovanstvu v toliko, kolikor ohranja slovanska ozemlja. Za enkrat mora biti Slovanom glavno, da ostane hiša slovanske majke nedotaknjena in da ostane majka velika in močna. Krajevne rane si bo lahko zdravila pozneje. Če bi pa padla hiša, bi padlo vse — tudi vsako slovansko upanje. Čas spreminja razmere in ljudi. Jutri znajo v Moskvi sedeti drugi ljudje, in vsaj upajmo, da bodo, ki trkanja na materna vrata ne bodo prezirali. Za enkrat moremo imeti le upanje, ampak dokler je upanje, je vedno mogoče še

kaj drugega; kdor je pa brez upanja, nima ničesar.

Iskrenih prijateljev Rusija nima

S praktičnega stališča je bilo sodbni Rusiji zelo težko določiti, kam naj stopi, na katero stran. Razen angleškega imperija je Rusija največja dežela na svetu, pa je bila vedno zamrežena in potiskana proti sibirskemu kotu. Anglija se je bala Rusije na Daljnem vzhodu in v Evropi. Vse je storila, da jo je neprestano zamreževala. Na drugi strani Nemci, ki se že stoletja zajedajo v ogromno slovansko telo in so kakor zmaj trgali kos za kosom od slovanskega telesa — ali naj zaupajo tem? Pravih, iskrenih prijateljev nikjer! Ali se spominjate, kako je ves zapad podpiral rumenega Japoneca pred malo manj kakor 40 leti? V rusko-japonski vojni na Daljnem vzhodu? Ne Japonec, ampak pomoč Anglije, Francije in menda celo Amerike je takrat zmagala nad Rusijo. Rusi so se dali še enkrat potegniti zvitim zapadnjakom, in to v zadnji svetovni vojni. Kaj so jim dali za plačilo? Zamrežili so jih na novo na vseh koncih in krajih. In če so sedaj Moskoviči sklenili drugače, namreč, da ne bodo za druge nosili na prodaj svoje

z nenavadnim glasom. Pri delu nam je pomagalo vse služabništvo. Nekatere služkinje so trdile, da so v glasu razločile človeški krik. To se nam je zdelo neverjetno.

Ker se v naslednjih urah ni zgodilo nič nenavadnega, smo si skušali spomin na dogodek izbiti iz glave. To se nam seveda ni posrečilo, ker so nam misli nehote uhajale ne samo na ta, temveč tudi na prvi primer.

Pri večerji smo bili precej molčeči. Zlasti kontesa Judita je bila pobita. Iz njenih oči je odsevala tiha groza.

»Judita, kaj ti je?« je zaskrbljeno vprašala mati.

»Ali se ti je kaj primerilo?«

»Nič,« je odvrnila hči. »A vedno mi je pred očmi prvi dogodek, ko nas je nenavaden glas tako prestrašil. Naslednji dan je umrl brat Mihael. Ne morem se otresti misli, da bomo jutri spet imeli mrliča v družini...«

»Ljubi otrok, molči!« je pretresljivo kriknila grofica.

»Kako moreš kaj takega misliti?!«

Grof Aleksander je vstal, stopil k Juditi in jo pritisnil k sebi. Nežno je dejal:

»Ljuba Judita, ti vidiš strahove! Mihaelova smrt gotovo ni bila v zvezi s tistim glasom. Je pa slučaj nanesel tako, da je moral Mihael kmalu po tistem dogodku umreti.«

Judita je odločno odkimala.

O stvari nismo dalje govorili, toda Juditine besede so povzročile v naših srcih strah, ki ga čuti človek pred silami, proti katerim si ne more pomagati.

Dolgo smo ostali zbrani, kakor da bi se bali samote. Ko smo se naposled poslovlili, sem se z neko zaskrbljenostjo podal k počitku.

Okrog dveh po polnoči me je zbudilo naglo tekanje po hodniku. Iz tega sem sklepal, da se je spet moralo zgoditi nekaj nenavadnega. Skočil sem iz postelje in se hitro oblekel.

Ravno sem hotel potrkatii na vrata gospodarjeve sobe, da bi povprašal po vzroku nočnega nemira, ko sem zaslišal za vrati živahen dvogovor. Ker se je v pogovoru omenjalo moje ime, sem prisluhnil.

Govorila sta oče in grof Herman.

»Ne morem se rešiti sumnje,« je dejal Herman, »da je tvoj prijatelj v zvezi s temi dogodki. Le pomisli, da se je prva nesreča zgodila kmalu po njegovem prihodu.«

»Tako ne smeš govoriti!« je resno odvrnil grof Aleksander. »On je vendar moj najboljši prijatelj in poštenjak, ki v svetu uživa velik ugled.«

»To je vse mogoče,« je odgovoril sin, »in si nič ne želim bolj, kakor to, da bi se varal, toda dogodkov ne moreš zanikati.«

»Toda pomisli,« se je spet oglasil oče, »kak namen bi on imel s temi groznimi dejanji? Midva sva se le slučajno spoznala in se mi ni vsiljeval... Sicer pa je zanimivo. Ko sem ga vprašal, ali bi hotel to poletje pri nas prebiti, je takoj pritrđil.«

G. P. Smith, ki je bil po vsej Ameriki dobro znan zaradi tega, ker je bil neverjetno podoben predsedniku Rooseveltu. Zaradi te podobnosti je imel Smith več sitnosti kakor ugodnosti. Često so ga vabili na različne pojedine ter ga slovesno vodili skozi mesto, preden jim je utegnil pojasniti njihovo zmoto. Več kakor 12 krat je bil aretiran kot slepar ter je bil izpuščen šele na osebno posredovanje predsednika Roosevelta. Smith je bolehal za isto boleznijo, ki jo je nekoč imel tudi predsednik Roosevelt.

Koliko Igel ima smreka? Neki ameriški botanik je izračunal, da ima bukev s premerom 75 cm 120.000 listov. Iglavec iste debeline pa ima okrog 24 milijonov igel.

kože — kdo jim naj zameri? Lahko je, da se bo borba radi tega končala v škodo Rusije, ker računi zlasti v vojnah čestokrat izpadejo drugače, kakor se računa. So pa v Moskvi toliko brihtni, da ne pričakujejo ne od Angležev

in ne od Nemcev nobene koristi. Za enkrat je iz ruskega stališča morda tako kar prav. Kaj pa prinese bodočnost, je pa kočljivo računati, ker za kulisami je marsikaj skritega, kar se od zunaj ne vidi.

Kratke tedenske novice

Romunska vlada je podpržavila petrolejsko industrijo v Romundji. Država je zasegla vse pomorske in rečne ladje, katerih lastniki so bili Judje.

Romunsko uradno poročilo pravi, da gorijo nekateri petrolejski vreli v Romuniji, vendar da se je posrečilo po velikem naporu požar omejiti. Vzrok požara ni znan.

General Antonescu, diktator Romunije, je prevzel vodstvo vseh romunskih bojovniških organizacij.

Novi šef italijanskega generalnega štaba general Cavallero, ki velja za zastopnika »bliskovite vojne«, se bo sestal v najkrajšem času z vrhovnim poveljnikom nemške vojske maršalom Keitelom.

Grki so zasedli doslej eno tretjino Albanije s 300.000 prebivalci.

Pri Turinu v gornji Italiji je padlo 7. decembra vojaško letalo na tla. Ubili so se vsi potniki, ki so bili člani v komisiji za premirje Italije s Francijo. Med smrtnimi žrtvami sta dva italijanska generala.

Znani maršal in guverner italijanske afriške kolonije Libije Graziani je sam izjavil, da odstopi s odgovornega položaja. Mussolini Grazianijeve ostavke ni sprejel.

Angleži so začeli v severni Afriki z ofenzivo. Prvo uradno poročilo pravi, da so ujeli štiri tisoč Italijanov, med temi tudi enega generala, poveljnik (neki general) oaze, katero so Angleži takoj prvi dan zasedli, pa je padel. Angleži nastopajo z vojno mornarico, letalstvom in motoriziranimi četami.

Nemška delovna organizacija je dogradila v štirih mesecih pod vodstvom dr. Tota veliko obrambno črto vzdolž vse obale od Nizozemske do Biskajskega zaliva. Linija je obrambnega značaja in bi naj onemogočila angleški vdor v Evropo.

V noči na 9. december so izvršila nemška letala doslej najstrašnejši napad na London. Na mesto je bilo vrženih 700.000 kg rušilnih in zažigalnih bomb.

Angleži so v eni zadnjih noči strahovito bombardirali Düsseldorf, kjer je industrija močno razvita. Poleg tega so prav tako bombardirali nemška oporišča v zasedeni Franciji in Holandiji.

Francoski maršal in predsednik vlade Petain je odklonil nemško naročilo za izgradnjo 2000 letal, s čimer bi naj bila zmanjšana brezposejnost v Franciji.

Delovanje podpredsednika francoske vlade Plerava Lava se zdí Nemcem prepočasno, maršalu in predsedniku francoske vlade Petainu pa prehitro, zato Laval po poročilih ne bo dolgo v francoski vladi.

V francoske šole je zopet uveden verški pouk, ki je bil vržen poslednjič iz šol v Franciji leta 1923.

Vojaška letala, ki se sedaj proizvajajo v Združenih državah Severne Amerike, so najboljša izmed vseh, ki jih izdelujejo kjer koli na svetu.

Ameriške ladjedelnice so tako povečale svoj program za gradnjo ladij, da izdelajo vsakih 12 dni novo trgovsko ladjo.

Spominjajmo se v molitvah rajnih!

Uglednega in splošno znanega posestnika je pokosila smrt. V Podvincih pri Ptujju je v starosti 70 let umrl Vid Petrovič, ugledni in splošno znani posestnik. Blagopokojni je bil vsa leta naročnik našega lista. Svoje otroke je lepo preskrbel ter vzgojil v pravem krščanskem duhu. Sin Tomo je uradnik na okrožnem sodišču v Mariboru, drugi Jakob je gospodar na domačiji, hčerka pa je na posesti v mariborski okolici. Njegovo splošno priljubljenost je dokazala velika udeležba pri pogrebu. Dobremu Vidu bodi Vsemogočni večni plačnik, žalujočim preostalim naše sožalje!

Smrtni primeri pri Sv. Barbari v Halozah. V preteklem tednu je umrl v Pohorju vinčarski sin Mihael Bezjak kot žrtev jetike, in nek otrok. V daljnem Bitolju je na grško-jugoslovanski meji umrl kot granicar Stanko Dernikovič. Postal je žrtev malarije. Pokopan je bil z vojaškimi častmi v prerani grob, katerega ne bodo mogli obiskati žalujoči starši radi oddaljenosti. V tem tednu je bil tudi pokopan nek otrok iz Okiča, ki so ga šolski otroci tako zdelali, da je na posledicah umrl. Umrl je tudi Stefan Mlakar iz Okiča, naš naročnik in bivši vinčar. — Vsem rajnim naj sveti večna luč, žalujočim pa naše sožalje!

Smrt izkušnega posestnika. Na martinovo, 11. novembra, so se pri Sv. Juriju ob Ščavnici zjutraj oglašili zvonovi in javili, da je mirno zaspal v Gospodu za svoj god in v 75. letu starosti posestnik Martin Divjak iz Rožičkega vrha 87. Bil je dolgoleten naročnik »Slov. gospodarja«. Razne izkušnje so ga doletele v njegovem življenju, a vendar je ostal trden na svojem mestu. Bil je marljiv in delaven do zadnjega. Ni slutil, da bo v par dneh umrl zadet od kapi. Na zadnji poti so ga spremljali številni sosede, prijatelji in znanci. Rajni naj počiva v miru! Žalujočim naše sožalje!

Smrt pretrgala nit življenja vzorni deklic. Dne 29. novembra je v Turnišču v Prekmurju po daljši bolezni zaradi jetike umrla šolarica Barica Karika, edina hčerka uglednega mizarke-

ga mojstra. Kljub prizadevanju očeta, ki se je na vso moč trudil, da bi njegova ljubljena, ki je bila že več let brez matere, dobila nazaj ljubo zdravje, se mu to ni posrečilo ter je v starosti 14 let morala iti v prerani grob za svojo materjo, ki je umrla za isto boleznijo. Naj v miru počiva, a užaloženim ostalim naše sožalje!

Skrbna krščanska mati umrla. Dne 24. novembra je v Nedelici v Prekmurju po daljši bolezni umrla skrbna katoliška mati Klara Lebar, ki je v kljub vsej skromnosti in trdoti življenja dočakala to vesele, da je njen sin Stefan na pravni fakulteti v Ljubljani diplomiral. Pogreba se je udeležilo lepo število ljudi. Bog ji daj nebesa, a domačim naše sožalje!

Mlada mati umrla. Iz Zabukovce-Griže poročajo: Smrt kosi in ne izbira. V Zabukovci nas je 25. novembra za vedno zapustila mlada krščanska gospodinja Marija Dolinar v 36. letu starosti. Po hudi operaciji, ki jo je morala prestati spomladi, in kljub vestni zdravniški negi ji ni bilo pomoči, da je morala v prerani grob. Pokojna je bila vzorna družica svojemu možu in skrbna mamica dveh malih sinčkov, ki z očetom neotolažljivo plačejo zanjo. Kako je bila priljubljena pri vseh ljudeh, je pokazal njen lepi pogreb in veliko število ljudi, ki so prihiteli od blizu in daleč, da so jo spremili na zadnji poti. Pogreba so se udeležili trije gg. duhovniki, šolska mladina in gasilska četa Zabukovca-Griže. Bodi rajni zemljica lahka, a žalujočim naše sožalje!

Ugledna in skrbna gospodinja umrla. Iz Zavedenj poročajo: Dne 30. novembra smo pokopali Marijo Potočnik, p. d. Slivnik, ki je umrla v 70. letu starosti, zadeta od kapi. Bila je ugledna in skrbna gospodinja, ki je po rani smrti svojega moža 33 let vodila veliko kmetijo, jo privedla do blagostanja in dobro oskrbela svoje otroke. Kljub kraški burji, ki je s snegom razsajala tisti dan, so se v obilnem številu udeležili pogreba sorodniki in znanci od blizu in daleč. Počivaj v miru, skrbna gospodinja in ljubeča mati! — Preostalim naše sožalje!

Važno pomorsko oporišče v Sredozemskem morju

Malta je menjavala gospodarje

O otočju Malta v Sredozemskem morju je veljalo že v starodavnih časih pravilo: Kdor ima Malto, ima Sredozemsko morje. Ta rek je bil pravilen, ko so imeli otok v oblasti Feni-

čani, Grki, Kartazani, Rimljani, krščanski Bizanc in mohamedanski Carigrad skozi 2000 let drug za drugim. Države so se vrstile kot gospodarice in malokdaj je kdo vprašal Maltežane, ali bi bili zadovoljni s tem in tem...

Novo sejalnico, zaradi katere pridelava dvakrat toliko žita na isti površini, je izumil kmet Panta Lazič iz Somborja. O tem svojem izumu, ki ga je tudi že dal patentirati v Beogradu, pripoveduje nekako takole: »Že pred tridesetimi leti sem spoznal, da je pri poljedelstvu najvažnejša stvar setev, kajti kakor človek poseje, tako bo tudi žet. Napačno je sejati po vsej njivi. Kmetje ne delajo prav, ko zmečejo po njivah toliko žita. Preveč ga posejejo. Več let sem delal poskuse na ta način, da sem polovico njive posejal po starem načinu, kakor delajo drugi, ostali del njive pa po svoje, namreč v vrste, ki sem jih od strani pognojil. Drugi kmetje pridelajo na istem prostoru 20 do 24 meter-

»No, vidiš!« je odvrnil Herman. »Čim prej ga odslovi, kar jutri zjutraj! Boš videl, da bo Mihaelu sledila Judita, potem pa bomo ostali prišli na vrsto. Med tistim glasom in smrtnimi primeri je na vsak način zveza.«

Nato sem slišal trde korake grofa Aleksandra, ki je hodil po sobi gor in dol. Kaj, če se je tudi v njegovo srce zajedla sumnja glede moje krivde?

Zgrozil sem se. Jaz, ki sem grofa in njegove nadvse cenil, bi naj bil — morilec njegovih otrok!

Neumnost! Toda Hermanove navedbe niso tako prazne. To sem moral priznati.

Sklenil sem, da stopim v sobo in povem, da sem vse slišal in se poslovim.

Potem pa so se vzbudili v meni pomisleki. Moj korak bi potrjeval mojo krivdo, jaz pa sem hotel zadoščenje. Da, zadoščenje!

Sicer pa, kaj se je spet zgodilo? Herman je omenil Judito. Ali se ji je kaj primerilo?

Potrkal sem in vstopil.

Grof Herman je stal sredi sobe. Z obraza mu je odsevala razburjenost. Mene je premeril s sovražnim pogledom. Grof Aleksander je sedel na robu pisalne mize. Njegov obraz je bil blede. Zdelo se mi je, da je bil hladnejši ko običajno in v srcu me je zbadlo ob misli, da je njegovo zaupanje vame omajano.

»Oprosti, prijatelj, da motim.« sem dejal z negotovim glasom. »Zdi se mi, da je vsa družina budna. Ali se je

zgodila kaka nesreča? Morda kaj takega, kar je kontesa Judita omenila pri večerji?«

»Ona sama!« je z ubitim glasom odgovoril. »Vsa vročična je.«

»Isti pojav ko pri Mihaelu,« je pikro pripomnil Herman. »Morda imate kako pojasnilo za žalostne dogodke, ki se odigravajo v naši hiši?«

Začudeno sem ga pogledal.

»Gospod grof,« sem trdo odgovoril, »če mislite, da gre za kako zločinsko početje, pri preiskavi smete računati na mojo pomoč. Pretresljivi dogodki, ki so se odigrali v gradu, so mene prav tako zadeli ko vas.«

Pričakoval sem, da se bo grof Aleksander oglašil in posredoval med Hermanom in menoj, ker je vedel za napeto razmerje, ki se je pojavilo med nama. Toda molčal je. Poslovil sem se in s trpkostjo v srcu odšel.

Zaspali nisem mogel. Odkar sem zvedel, da so se na kontesi Juditi pokazali isti znaki ko na Mihaelu, sem bil prepričan, da ne gre za gole slučaje, ampak mora biti na delu prefrigan zločinec.

Do zore sem si napenjal možgane. Končno mi je šnila v glavo rešilna misel: Šnips, izvrstni detektiv. On bo pomagal dokazati mojo nedolžnost ter rešiti nesrečno družino skrivnostnega zločinca.

Sklenil sem, da bom takoj govoril z grofom Aleksandrom. Ko sem stonil iz sobe, sem zvedel žalostno vest, da je kontesa Judita — umrla...

V septembru leta 1800. so se izkrcale na Malti Nelsonove čete. Kapitan Ball je sporočil v London, da je glavno mesto Malte Lavalette (Valetta) zavzeto. S tem je otok prešel v angleško oblast. Otok Malta je oddaljen 980 milj (1 angleška pomorska milja = 1609,3 m) od Gibraltarja, 1000 milj od otoka Cipra, 950 milj od Port Saida ob Sueškem prekopu, torej je skoraj v sredi med drugimi angleškimi oporišči na Sredozemskem morju. V mirnih časih je bilo v Lavaletti 40—50 angleških ladijskih edinic. Število se je doslej podvojilo. Zaliv Marsa pa je oporišče za letala.

Angleži nadzirajo z otoka le to, kar se dogaja na Sredozemskem morju in se ga poslužujejo kot policijske vojašnice.

Nerodovitnost Malte in njena preskrba

Otok Malta je kamniten in nerodovit. Ker je bilo pomanjkanje rodovitne zemlje že v zgodnjem srednjem veku opazno, je morala sleherna ladja, ki je priplula k Malti, pripeljati s seboj tovor dobre črne zemlje. Vendar zavisi Malta glede na najvažnejša živila povsem od uvoza iz drugih pokrajin. Breme vojne brez dvoma prav hudo tlači Maltežane, zakaj pred to vojno so italijanska pristanišča uporabljali za uvoz in izvoz. Proga z Malte do italijanske Sicilije je dolga le 60 milj, v Aleksandrijo pa 900 milj! Daljša pot brez dvoma podraži uvožene in izvožene proizvode. Ne-

Avst. ... general iz svetovne vojne, je dopolnil 91 let

GOSPODINJE, ŽENE

IN DEKLETA,

Vaš list je **KMEČKA ŽENA**

Dišite po eno brezplačno številko, v kateri bo neko posebno razveseljivo pismo za Vas!

UPRAVA MARIBOR, KOROŠKA CESTA 5

dvomno pa so Angleži zadostno oskrbeli Malto z živili, saj ni samo važno, da bo prebivalstvo zadovoljno, marveč je treba misliti tudi na prehrano vojaške posadke za dalj časa.

Malteško prebivalstvo

Malteško prebivalstvo govori v narečju, ki je po jezikoslovnih raziskavah mešanica iz arabskih, turških, italijanskih in angleških besed. Da se moreš z Maltežani sporazumovati, je najbolje, da govoriš italijansko, ker je vsakdo več ali manj zmožen tega jezika. Kot drugi tuji jezik pa razumejo angleščino — saj so angleški državljani! Kar si pa prebivalstvo od

Anglije želi, je pa to, da bi jih smatrali Angleži kot malteške prebivalce, da bi jih ne sumničili, kakor da hočejo od Anglije odpasti le zato, ker govorijo svoj lastni jezik, in da naj jih pustijo, da »se ...« po svoje.

Angleška Malta in italijanska Pantellerija

Odkar letalsko orožje tako silno pomembno za napadanje in brambo, so bili mnenja, da Angleži Malte v vojni ne bodo mogli obdržati. Angleži so bili drugačnih misli. Obramba z letali se je na široko zasnova. London je storil vse, da bi ostala Malta še nadalje kot branik angleškega gospodarstva na Sredozemskem morju.

Nasproti Malte je italijanski otok Pantellerija, katerega so Italijani v poslednjem času preuredili v močno trdnjavo. Ta otok resno ograža angleško Malto. Vsak dan se s Pantellerije dvignejo z bombami težko obložena Capronijeva letala in bombardirajo Malto. S Pantellerije ne prihajajo samo bombniki, ampak je ondi tudi močno italijansko brodovje podmornic. Podmornice so jako nevarno orožje, ki utegnejo hudo poškodovati celo največje angleške plavajoče trdnjave.

Inseriral bi, pa ne vem kako! — Naredite tako: napišite besedilo in preštejte besede, prištejte še en dinar za davek na oglas, v kuverto dajte znamk za to vsoto in pošljite z besedilom na: **Upravo »Slov. gospodarja«, Maribor, Koroška cesta 5.**

Nemški državni maršal Göring opazuje v družbi višjih častnikov napade letalstva na Anglijo

Stari dr. Vulpins je obupaval.

Grofica me ni sprejela, ostali člani družine so se me izogibali. Grof je ko blazen blodil po gradu in parku. On je morda najbolj trpel zaradi kontesine smrti, ker je hčerko med vsemi otroci najbolj ljubil...

3.

Po pogrebu so potekali dnevi v tihoti in žalosti. Jaz sem jih prebil deloma v knjižnici, deloma v sobi — vedno sam. Člani družine so se skrivali pred menoj in sem videl samo obraze služabništva.

Čez nekaj dni sem pisal Šnipsu; opisal sem mu žalostne dogodke ter ga vprašal, ali bi se hotel lotiti skrivnostne zadeve. Detektiv mi je takoj odgovoril: sporočil mi je, da bo prišel.

Zdaj sem še moral izposlovati pristanek grofa Aleksandra.

Prilika za pogovor se mi je kmalu nudila. Ko sem nekega večera delal v knjižnici, je nenadoma vstopil grof Aleksander. Vstal sem in mu šel nasproti. Sklenil sem, da mu bom takoj razodel svoj načrt.

Prožil mi je roko in rekel:

»Priatelj, naj ti pogledam enkrat v oči!«

Mirno sem ga pogledal.

»Vem, kaj hočeš najti v mojih očeh,« sem trpko odgovoril. »Dragi prijatelj, veruj mi, da je meni prav tako hudo pri srcu kot tebi in tvojim.«

»Hvala lepa!« je olajšano odgovoril. »Kako sem mogel molčati, ko te je grof Herman...«

»Pusti to!« sem ga prekinil. »Tvoja bolečina je bila prehuda... Sicer pa gotovi znaki zoper mene govorijo, ker...«

»Nehaj!« me je prekinil. »Gotovo si tudi ti mnogo razmišljal o stvari. Kaj misliš? Meni se vsiljuje misel, da so vmes nadnaravne sile.«

»O tem ni govora!« sem odvrnil. »Jaz sem prepričan, da je za vsem pretkan lopov, ki ga bomo morali izslediti. Ker je stvar zamotana, sem pisal detektivu Šnipsu, o katerem sem ti večkrat govoril. Sporočil mi je, da je pripravljen priti sem, če ti pristaneš na to. Kaj misliš o tem?«

»Grof je nekaj časa molčal, potem pa vprašal:

»Ali naša čast ne bo trpela radi tega?«

»Misli na življenje svojih otrok, ki je po mojem mnenju še naprej ogroženo.«

»Prav imaš!« je hlastno odvrnil. »Prosim te, takoj mu brzojavi!«

»Prav rad. Toda Šnips stavlja en pogoj: Nihče ne sme vedeti, kdo in kaj je. Izdal se bo za mojega pomočnika. Pripravi družino na njegov prihod; povej, da sam ne bom mogel končati dela in mi moraš najeti pomoč.«

»Tako pri zajutru bom speljal pogovor na to. Upajva, da se bo stvar posrečila.«

Za slovo sva si toplo stisnila desnici.

skih stotov pšenice, jaz pa 32 do 34, če sem sejal po novem načinu. Izplačalo se je torej iznajti sejalnico, ki seje žito v vrste, obenem pa tudi trosi za temi vrstami gnoj. Sejalnica je na kolesih in jo vleče konj ali pa motor. Zabor za žito oziroma za umetni gnoj je razdeljen na pet predalov in iz vsakega grede tri cevi, torej skupno petnajst. Zunanje cevi sipljejo na žitne vrste umetni gnoj, srednje pa seme. Med posameznimi cevmi je razdalje 40 cm. Nov način sejanja ima torej predvsem dve prednosti: posejati je treba manj žita, pridela pa se ga do 50 odstotkov več. Seveda se tako seje lahko tudi kornuza, repa ali pa fižol, ne samo pšenica. Zanimivo bi bilo pri vsem tem morda tudi dejstvo, da se je iz-

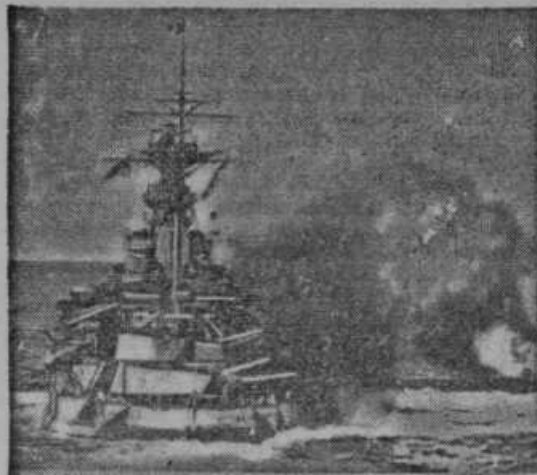
Dopisi

Dravska dolina

Vuzenica, življenje med nami je to leto potekalo kaj mirno, kljub temu, da je bil marsikdo izmed nas pozvan na kakšno dolžnost za varnost naše lepe domovine. Ni nam rodilo samo sončnih dni, bili so med njimi tudi mrkli, toda prosimo Boga, da bi nam ne bilo treba preživljati še hujših! Skromno se preživljamo in še bolj skromni bomo morali postati, ako bomo hoteli še nadalje vzdržati v tem vrtincu. Z zimo se bo naša beda še povečala. Da, revni smo in preprosti, toda obenem še tudi bogati in srečni! Še smo v svoji prijetni lastni hišici, še nam gospodarji brat, naš oče, naš sodrug. Nihče nas ne moti, živimo še dokaj mirno, čeprav skromno in revno. Res je, marsikatero udobnost si moramo odtrgati, če hočemo vsaj zastilno obstati, toda še smo v svoji hiši svoj gospod, in tudi vsem popotnim ter še revnejšim od nas, ki nimate lastne strehe, bo delil miloščino še domač človek, človek, ki je po poreklu kot po materinstvu tem revežem popolnoma enak.

Pohorje

Sv. Lovrenc na Pohorju. V nedeljo, 1. decembra, je v Društvenem domu šolska in izvenšolska mladina priredila lepo uspelo akademijo v proslavo narodnega praznika. Sporedi je bil prav pester: govor, telovadne točke, deklamacije, petje, prizorčki. — Tudi praznik Brezmadežne smo lepo praznovali. Pri zorni sv. maši je bilo skupno sv. obhajilo za članstvo DK in FO. Popoldne po večernicah pa so dekleta v domu priredila v proslavo Brezmadežne farni sestanek. Uprizorila so lepo igro »Po trnju do cvetja«. Po proslavi nas je obiskal Mladavž v spremstvu črnega parklja. Vsi, ki čez leto niso bili pridni, so morali v njegov koš. — V nedeljo, 15. decembra, vrtizori Bralno

Velika angleška vojna ladja je oddala salvo granat iz dalekostojevnih ladijskih topov

društvo igro »Križ ob potoku«. Igra je lepa in primerna za današnji čas. Zato vsi vabljeni!

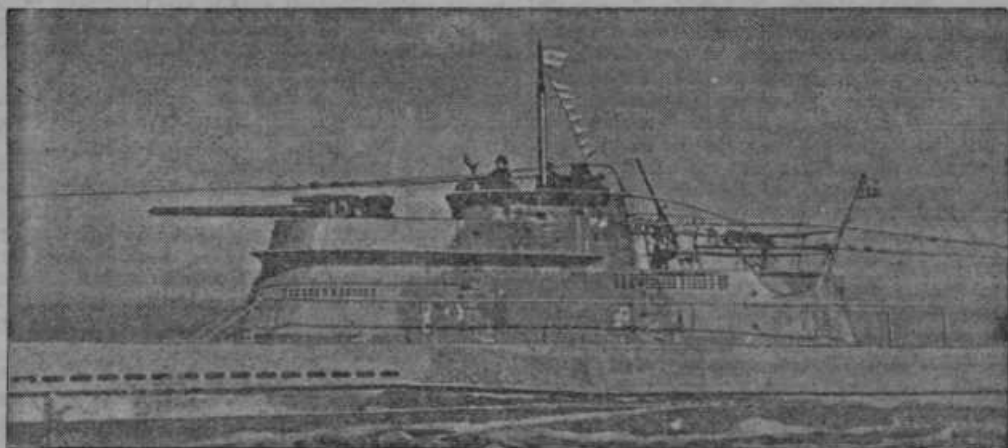
Dravsko polje

Sv. Janž na Dravskem polju. Zakonski stan sta si izvolila vnet član Marijine družbe fantov in cerkveni pevec Franc Tihec ter članica dekliske Marijine družbe Marija Kac. Nadalje tudi Martin Cebe in Jula Stumberger ter Marija Gorinšek, ki si je iz sosedne fare izvolila dobrega fanta Franca Sitar iz Sv. Kungote. Bilo srečno in milosti polno! — Mladavž nas je prvič obiskal 1. decembra v dvorani in nam prinesel nekaj darov. Mladce in naraščaj Fantovskega odseka in ostale je pa obiskal v četrtek, 5. decembra v dvorani, ki je bila prirejena nalašč za ta večer. — Zbolel nam je na srcu naš dobri in ljubeznivi g. župnik. Želimo, da mu Bog da čimprej zdravje in nam vrne dobrega dušnega pastirja!

Rače. Naše delo je končano. Preko vseh zaprek in naporov smo končno dosegli zaželjeni cilj. V dvorani, ki smo jo uredili v gradu, stoji sedaj lep in velik oder. Služil bo naši mladini, da si bo na njem plemenitila svoj značaj in sejala kulturo med naš narod. Za vsestransko lepo in praktično izdelavo se moramo zahvaliti gg. Petroviču in Frasu ter našemu požrtvovalnemu članstvu. — Naši igralci pripravljajo dramo »V temoti« in jo bodo vprizorili na novem odru v nedeljo, 15. decembra, ob treh popoldne. Zagotavljamo vse, da bo igra vsakogar globoko ganila in že danes vabimo na obilen obisk. Dopoldan bo otvoritev dvorane in občni zbor Prosvetnega društva.

Ptujsko polje

Ptujska gora. Proslava Brezmadežne z zelo lepo igro »Po trnju do cvetja« ter še z drugimi izbranimi točkami bomo priredili v nedeljo, 15. decembra, po večernicah v šoli. Vabljeni! — Anton Kupčič, ekonom pri gospe Katici Sagadin, vdovi

Nemška podmornica na povratku v oporišče

Naročnina »Slovenskega gospodarja« v letu 1941.

Celoletna naročnina 38 din, polletna 20 din in četrtletna 11 din. — Vsi celoletni naročniki, ki plačajo v decembru 1940 ali vsaj v januarju 1941 celoletno naročnino ali isto doplačajo, imajo pod dosedanjimi pogoji zavarovan svoj dom v slučaju požara za 1000 din.

po pokojnem Francu Sagadin, v Podložu št. 68, je izstopil iz rimskokatoliške cerkve.

Sv. Marko niže Ptuja. Letos se je tudi pri nas sprožila dobra misel, da začnemo z delom, da bi tudi pri nas enkrat zasvetila električna luč. Dela so že v teku in bodo nekatere vasi ob Božiču že svetile z elektriko. Že lansko leto smo ustanovili kmečko in gospodinjstvo nadaljevalno šolo, pa se kaže, da je za take ustanove tu zelo malo zanimanja, če pa pogledaš po gostilnah ob nedeljah, vidiš vse polno mladine, kako napreduje pri pisančevanju, zanemarija pa svojo stanovsko izobrazbo, ki je v sedanjih časih mladini tako potrebna. Še ena napaka je pri nas, da se mladina premalo briga za naša prosvetna društva, da bi se tam skupno izobraževala, skupno manifestirala za naše slovenske ideale in s tem služila Bogu, državi in naši slovenski domovini. Starši, Fantovski odsek in Dekliški krožek vas vabita, da daste svoje otroke vpisati v njihove vrste, da se tam organizirajo kot Bogu in domovini zvesti sinovi.

Slovenjebistriški okraj

Slov. Bistrica. Dne 22. novembra je bil tu ustanovljen »Socialni odsek občine Slov. Bistrica za zimsko pomoč« revežem mesta in širše okolice. Na prvi seji je bil izvoljen ožji delovni odbor in

umitelj naučil brati šele, ko je bil star 24 let.

Izredno trdna korenina je Ignjat Milošević iz Grabovice pri Nevesinju. V njegovem krstnem listu stoji zapisano, da je bil rojen leta 1832. Torej je star 108 let. Marsikaj je že doživel v svojem dolgem življenju in utegne še, saj je še vedno velik korenjak. Da je še zelo pri močeh, gotovo najbolje dokazuje dejstvo, da vsak mesec prvega naredi celih 50 kilometrov dolgo pot, in sicer peš. Iz rodne vasi Grabovice se namreč poča v Nevesinje po svojo pokojnino, ki mu je bila priznana kot nekdanjemu vstašu. Na mesec dobi po 418 din, kar seveda ni mnogo, pa vseeno za tako skromnega možakarja, kakor je Milošević, še kar precej. Na tej njegovi vsakome-

Naslednji dan so me spet povabili k skupni mizi. Grof Aleksander je speljal pogovor na delo v knjižnici in je sporočil mojo željo po pomočniku.

Grof Herman me je sumljivo pogledal, a ni imel poguma, da bi oporekal. Čutil sem, da se je njegov sum o moji krivdi poglobil.

Naslednji dan se je Šnips pripeljal. Grof Aleksander in jaz sva mu šla nasproti do postaje.

Zvečer istega dne sva sedela v knjižnici, na videz zatopljena v delo. V resnici pa sem mu še enkrat moral opisati vse natanko.

Šnips je nato skrbno preštudiral načrt gradu.

»Ko bi mi le mogel tajinstveni glas natančneje opisati!« je dejal nazadnje.

Zbral sem vso svojo zgovornost, toda ves trud je bil zaman. Ko sem končal, je detektiv odvrnil:

»Po tvojem opisu si ne morem nič določenega predstavljati, vendar pa bi bilo zelo važno, ker bi iz načina lahko sklepali na izvor glasu.«

»Kako si razlagaš to, da je morilec pred zločinom na ta način hotel prestrašiti družino,« sem vprašal. »Svoj zločin bi vendar lahko izvršil tudi brez take napovedi.«

»Eno razlago bi že imel,« je odvrnil Šnips. »S tem je hotel vzbuditi vero v delo nadnaravnih sil, kar bi ga obvarovalo pred preiskavo.«

Nato je umolknil in se zamislil. Oglasil se je šele takrat, ko sva se podala k počitku.

»Veš, kaj se mi zdi najbolj čudno?« je vprašal med vrati. »Da se je ta glas, z drugega sveta, enako slišal po vsem poslopju. Grad je vendar zelo prostoren in nekatere stene so po en meter debele.«

»Jaz sem si že večkrat trl glavo nad tem... Sicer pa boš najbrž imel priliko, da boš tudi sam slišal ta usodni glas...«

»To bi bilo v gotovem oziru dobro, ker sem prepričan, da bi mi zelo pomagalo k razjasnitvi te zamotane zadeve, želeli pa si tega ne smemo, ker bi morda spet postal kak član družine žrtev — moja pomoč bi bila prepozna. Priznam, da do zdaj nisem imel tako čudne in težavne stvari.«

Nato sva si voščila lahko noč in se ločila.

Naslednje jutro sem pri svojem delu odkril nekaj zanimivega.

V vrsti knjig, ki sem jih v začetku svojega dela le površno pogledal, sem našel nekako kroniko grofovske družine.

Knjigo sem z zanimanjem vzel v roko. Čudil sem se, da je prvič nisem opazil. Ali jo je kdo pozneje vtaknil med knjige? Gotovo, ker bi bil te stare pergamentne liste gotovo opazil.

Kroniko sem v naglici prelistal. Vsebovala je rodovnik grofovske družine. Pri posameznih imenih so bile kratke pripombe, kakor rojstni in smrti podatki. Zadnjo stran sem bolj pazljivo prebral. Zaključni stavek me

je že na delu. Odborniki so šli od hiše do hiše, da osebno doženejo revne družine. Kar so tam videli na mnogih krajih, je skoraj neverjetno: družine s petimi, šestimi in več otroci v cunjah, deloma brez strehe, majhni otroci izstradani, na tleh in slami nagl... So to brezposelni delavci in okoliški viničarji s številno družino. Tovarna v G. Bistrici privlači od blizu in daleč delavstvo, ki upa dobiti tam dela in kruha. Ker ne dobi, ostane v bližini v najbednejših razmerah, čaka in prosi. Letošnji zgodnji mráz je bedo še povečal. Našlo se je nekaj nad 200 družin s šestimi do osmimi člani v tako žalostnem gmotnem položaju, da je takojšnja in zares izdatna pomoč nujno potrebna. Dne 15. decembra bo za vso župnijo »nedelja dobrodelnosti«. Zbiralo se bo tudi na kmetih v okolici — kjer mogoče ni denarja — od hiše do hiše krompir, korožo (turščico) in fižol. Vsa živila se bodo vskladiščila v kleti g. Pučnika (poprej Juhart) in razdelila potom nakaznic. Povrh se bo moralo nakupiti vsaj še okrog tri vagone krompirja in vagon ali več korože, da se bo moglo posamezni družini dati kake 3—4 škafe krompirja in kakih 15—20 kg korože. Že samo to bo stalo nad 100.000 din. Zimske oblečke, čevlji, perilo za otroke in drva pa še povrh. Tudi se bo delilo v graščini vso zimo 200 najrevnejšim šolskim otrokom dnevno po pol litra toplega mleka in kruh, kar se mora prav tako kupiti. Dognalo se je, da večina takih šolarjev doma ne dobi po cele dneve nič toplega, le suhi kruh, nezabeljen cel krompir in mogoče še kaj fižola... Javnost se tem potop naproša, da priskoči z izdatnimi podporami revežem na pomoč!

Konjiški okraj

Prihova. Poročila sta se v Marijini cerkvi na Prihovi 27. novembra g. Karel Grubelnik, mesar v Sesvetih pri Zagrebu, in gdnca Terezika Kranjc, hčerka gostilničarke g. Oberski iz Prihove. Na veselju gostijo so darovali svatje 230 din za novo bogoslovje v Mariboru. Bog povrni vsem darovalcem časne darove z večnimi, novoporočencema pa naj da obilo sreče!

Slovenske gorice

Sv. Andraž v Slov. goricah. Ne smemo mimo dejanj, ki so vredna priznanja in pohvale. Pred kratkim so se gostje na gostiji Miha Papsta izkazali kot malokateri. Pogoščeni so bili farni siromaki in darovali so za bengalske revčke 131 din 50 par, poleg tega je še srečni ženin objubil Fantovskemu odseku, čigar zelo zaslužni predsednik je bil, za srečolov glavni dobiček v obliki rejenega prašiča.

Slovenska Krajina

M. Sobota. Za upravitelja tukajšnje bolnišnice je bil imenovan g. Ivan Grobelšek, doslej administrativni uradnik v celjski bolnišnici.

Štorm Prekmurja. Zadnje čase se kar zaporedoma vrste transporti naših sezonskih delavcev, ki prihajajo deloma z našega državnega posestva, kjer je bil zaslužek srednje dober, deloma pa iz inozemstva, po večini iz Nemčije. Zaslužek v Nemčiji je bil letos precej dober. Primerilo se je, da so nekateri poslali domov mesečno celo 1000

je presenetil. Glasil se je: »Ko boste slišali glas, ki bo donel po vsem poslopju, vedite, da boste čez nekaj dni pokopali enega člana družine.« Nato je sledila letnica 1648. Tega leta se je končala tridesetletna vojna. Od grofa Aleksandra sem zvedel, da je v tistih žalostnih časih prišlo v grofovski rodbini do verskega razcepa: en del je ostal protestantski, drugi pa so prestopili h katolicizmu. Med obojimi se je vnelo sovraštvo. V kroniki sem odprl letnico 1648.

Pri tej letnici je bila navedena neka Barbara B. Pri njenem imenu je stala pripomba: »Ubita od lastnega brata desetega dne po sklenitvi miru, na gradu B.«

To je torej bila tista prababica, ki je ostala protestantka! In kronist je tedaj, ko je zaključil svoja poročila, zapisal one besede kot nekako kletev.

Po hrbtu mi je zagomazelo. Ali so res nadnaravne sile na delu?

Sklenil sem, da bom o najdbi obvestil detektiva in grofa Aleksandra.

Odkritje me je tako razburilo, da nisem mogel nadaljevati z delom in sem nestrpnost čakal na detektivov prihod.

Čez kake pol ure so se vrata odprla in v knjižnico je stopil šnips.

»Zdi se mi, da si slabe volje!« je pripomnil, ko me je zagledal. »Ali se je spet kaj zgodilo?«

dinarjev! Tako so letos samo delavci iz soboškega okraja prinesli v domovino nad dva milijona dinarjev. Vendar pa ves ta denar ne odtehta vse duhovne škode in telesnih moči, ki so jih naši sezonski potrošili pri skrajno napornem garanju. — Dr. Sesardič Mirko, zdravnik združene zdravstvene občine v Beltincih, je premeščen v svojstvu banovinskega zdravnika v združeno zdravstveno občino Fara pri Kostalu v kočevskem okraju.

Turnišče. Naša šolska mladina je praznik zedinjenja proslavila v farno-prosvetnem domu. Proslava je prav lepo uspela. — Po večernicah pa je priredil Fantovski odsek Miklavžev večer z obdaritvijo malčkov. — Za Marijin praznik pa je priredilo Prosvetno društvo igro »Theophilus«. Naša katoliška mladina se je z zavijanja vredno navdušenostjo lotila prosvetnega dela, kar zasluži vso pohvalo!

Dol. Lendava. Na predvečer praznika zedinjenja so nam učenci in učenke meščanske šole na slavnostni akademiji predvajali pravilčno spevoigro »Sneguljčica«, ki je prav dobro uspela.

Saleška dolina

škale. Na splošno željo ponovi Prosvetno društvo »Slomšček« prekrasno Marijino igro »Pri kapelici« v nedeljo, 15. decembra, ob treh popol-

Kmečka trgovina

Mnenje trgovcev o današnjih cenah blaga

Glasilo trgovcev »Trgovski list« tolažiti sedanje cene blagu sledeče:

1. Vzroki zvišanja so poleg zunanjih tudi v tem, ker se je zvišala carina od 13 na 14 zlatih dinarjev. Zvišal se je davek na poslovni promet, podražile so se železniške tarife, a tudi nova davčna novela je vplivala na zvišanje cen, ker se je zaradi tega znatno podražila režija. Režija pa se je nadalje podražila tudi zaradi zvišanja plač in pa mezd, zaradi uvedbe pokojninskega zavarovanja trgovskih nameštencev ter zvišanja drugih socialnih dajatev.

2. Dvojne cene so v trgovini za leto blago nekaj nemogočega, zato starih zalog ni mogoče prodajati po starih cenah, ampak le po novih, kajti sicer si je nemogoče nabaviti novo blago. Če prodajalec sto metrov blaga ali sto kilogramov železa, mora za izkupiček dobiti toliko, da more po odbitku vseh režijskih stroškov in tudi svojega zakonito dovoljenega dobička, kupiti zopet sto metrov blaga ali sto kilogramov železa. Noben trgovec ne sme in ne more drugače postopati, če seveda neče svoje trgovine zapreti, v kar bi ga prazni predali tudi končno prisilili.

Z drugačnim ravnanjem se uniči trgovina in uničenje trgovine pomeni narodno nesrečo. Pre-

Ali si upate pridobiti »Slovenskemu gospodarju« vsaj enega novega naročnika?

Odprl sem kroniko in mu pokazal skrivnostne besede. »To je neumnost! In zaradi tega si tako poparjen? Kdaj si našel to knjigo?«

»Pred dobre pol ure. Ne morem si pojasniti, odkod je naenkrat prišla sem. Priseči bi upal na to, da je še pred kratkim ni bilo tukaj.«

Šnips je polglasno zažvižgal in me pomenljivo pogledal.

»Pokaži mi prostor, na katerem je bila!«

Ko sem mu pokazal dotični prostor, je prislonil lesto in zlezal po njej do tiste vrste. Po kratkem ogledovanju je dejal:

»Knjiga je bila pred kratkim položena sem. Po prahu, ki je ob robu police, se da ugotoviti, da so bile druge knjige premaknjene z mesta in stisnjene, da je tako kronika dobila prostor.«

Nato je prišel dol in nadaljeval:

»Sicer pa mi je popolnoma jasno, da je dotičnik kroniko z določenim namenom položil ravno na ta prostor. Videl je, kako daleč si z delom in je izračunal, kdaj boš prišel do te vrste.«

»Meni ni jasno, s kakšnim namenom je to storil? Ali naju hoče prestrašiti?«

Skrbite, da ne bo hiše v vaši vasi, katera ne bi imela »Slovenskega gospodarja!«

dne v farnem domu. Pridite, da se v hudih časih na šaljav in zopet ganljiv način poučite, kako pomore v najhujših preizkušnjah zaupanje v Marijo do končne zmage. Na veselo svidenje!

Laški okraj

Sv. Rupert nad Laškim. Dobro se giblje naša mladina; na Marijin praznik je stopilo 19 mladeničev in deklet pod Marijino zastavo. Za tolažbo in duhovno okrepčilo vse župnije pa bo deloval ljudski misijon, ki se bo vršil v župnijski cerkvi kvartni teden v adventu, od 15. do 22. decembra. Pridejo priljubljeni gg. misijonarji iz Celja. — Cela vrsta deklet se je priglasila za krojni tečaj, ki bo pod vodstvom g. Ivana Bizjaka iz Celja od 8. do 14. decembra. — Precej pa nas skrbi tema, v katero nas bodo zagrnil: petroleja ni, na karte pa ga bo malo dobiti. Že sedaj greda ob večerih povsod samo temna okna. Res škoda za nafto, ki jo požgejo v vojni za moritev in požiganje. Kdaj bo moderni človek uvidel blaznost in zločin ter krivico moderne vojne?!

skrbja prebivalstva s potrebnimi bi s tem bila skoraj docela onemogočena.

Znižane cene apnenemu dušiku

Tvornica za dušik v Rušah je znižala ceno apnenemu dušiku od 184 din na 140.80 din za 100 kg, franko vsaka železniška postaja, brez davka na poslovni promet, pakovanje v papirnatih vrečah. Plačljivo v 30 dneh naravnost tovarni brez vsakih odbitkov. To znižanje pa velja samo za vagonске pošiljke in le za naročila, izvršena do 31. decembra 1940. Gnojilo je treba naročiti preko ministrstva za kmetijstvo — Diporia. Dobro pa je, da se naročilo obenem sporoči tudi naravnost pri Tvornici za dušik v Rušah.

Priporočamo vsem kmetijskim zadrugam in korporacijam kakor tudi občinam, da izkoristijo to ugodno priliko in nemudoma naroče za spomladansko gnojenje potrebne množine apnenega dušika, tembolj, ker velja to znižanje samo do konca tega leta in bodo spomladaj umetna gnojila dražja. Apneni dušik je treba hraniti na popolnoma suhem in zračnem prostoru. Vreče ne smejo ležati na goli zemlji ali na cementu, ampak na deskah, da se gnojilo ne strdi.

Naši trgovski posli s tujino

Trgovski sporazum s Švico. Nedavno smo s Švico sklenili novo trgovinsko in plačilno pogodbo, v kateri smo si zagurali najznatnejše kontingente za les. Za izvoz našega lesa veljajo naslednji kontingenti: celulozni les (cepanice) 5000 ton, drva za kurjavo (žagarski odpadki) 10.000 ton,

sečni potl ga baje ne ovira niti dež, niti sneg.

Kitajski kmetje zimo prespijo. Kitajski kmetje, ki se preživljajo izključno s slabim pridelkom, žive zelo stromašno. Navadno vso zimo prespijo, kakor medvedje. V mrzlih dneh sploh ne hodijo iz hiše in ležijo noč in dan. Le, če so že preveč izstradani, vstanejo, da pojedó nekoliko redke riževe juhe. Nato pa spet nadaljujejo zimsko spanje. Spomladaj pa so kitajski kmetje podobni pravim okostnjakom.

V eni uri se rodi na vsem svetu 5400 ljudi, umre jih blizu 4800. Istočasno je na zemlji 14 tisoč zločinov, v svet gre okrog 114.000 brzojavk, pokadi se 170 ton tobaka in proizvede 7000 avtomobilov.

(Konec sledi)